

Микола Степанович Підзирайло

6 грудня 2008 року передчасно помер Микола Степанович Підзирайло відомий спеціаліст у галузі люмінесцентної спектроскопії, доцент кафедри експериментальної фізики фізичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. М. С. Підзирайло народився 16 жовтня 1934 року в селі Біличі, Старосамбірського району, Львівської області в багатодітній селянській родині. Після закінчення з відзнакою в 1957 році фізичного факультету Львівського державного університету, він все своє життя був пов'язаний із кафедрою експериментальної фізики, де пройшов шлях від старшого лаборанта до доцента кафедри, провідного наукового співробітника факультету. Він брав активну участь у становленні лабораторії люмінесценції, кафедри експериментальної фізики, як один з її організаторів. Коло його наукових інтересів становили проблеми люмінесцентної спектроскопії кристалофосфорів типу AX , BX_2 , ABX_3 , A_2BX_4 , $A_mB_nC_pX_r$ ($A=Na, K, Rb, Cs$; $B=Ca, Sr, Ba, Cd, Zn, Pb, Sn$; $C=La, Ce, Sb$; $X=Cl, Br, I$). Вагомий внесок зроблено Миколою Степановичем у дослідженні ефектів вібронних взаємодій домішкових люмінесцентних центрів і механізмів міграції та трансформації енергії електронних збуджень у цих кристалах. Уперше привернув увагу дослідників до особливостей прояву ефекту Яна-Теллера у низькосиметричних кристалах, спостерігав поглинання зі збуджених станів ртутеподібних центрів, пояснив виникнення рекомбінаційних ефектів при внутрієндровому збудженні домішкових центрів. Велику увагу М. С. Підзирайло приділяв вирішенню прикладних проблем люмінесцентного матеріалознавства. Завдяки його зусиллям були покращені світлотехнічні та світлоінформаційні параметри катодолюмінесцентних екранів електронно-променевих приладів, оптимізовані

технології синтезу лампових люмінофорів, розроблені нові матеріали для швидкодіючих сцинтиляторів, люмінофорів різного призначення, лазерних активних елементів, оригінальні методики вимірювання абсолютного квантового виходу фотолюмінесценції, частотно-контрасних характеристик катодолюмінофорів високої роздільної здатності.

М. С. Підзирайло – автор близько 300 наукових праць, ряду методичних розробок. Він багато сил віддав вихованню молодого наукової зміни – підготував 14 кандидатів наук. Розробив і читав низку спеціальних курсів: «Люмінесценція», «Лазерна спектроскопія», «Прикладна оптика», «Технологія оптичних матеріалів», «Квантова оптика». М. С. Підзирайло – один із активних організаторів багатьох наукових конференцій по люмінесценції, вчений добре знаний в Україні та за її межами. В особі Миколи Степановича Підзирайла фізичний факультет Львівського університету втратив талановитого вченого, чудову доброзичливу людину високої духовної моралі, що мав великий вплив на кожного, кому пощастило працювати поряд з ним. Світла пам'ять про М. С. Підзирайла назавжди залишиться в серцях і пам'яті його численних друзів і учнів.

Якібчук П. М., Половинко І. І., Стахіра Й. М., Романюк М. О., Довгий Я. О., Миколайчук О. Г., Пашук І. П., Волошиновський А. С., Франів А. В., Шопя Я. І., Капустяник В. Б., Луців Р. В., Болеста І. М., Павлик Б. В., Бордун О. М., Савчин В. П., Мудрий С. І., Мягкота С. В.